

החברותא

בס"ד ערש"ק פ' בא ו' שבט תשס"ג

החברותא בטאן פנימי לחברים גליון מס 192

פנינים יקרים

בא אל פרעה וכו' (י' א') ... והתרה בו כי אני הכבדתי את לבו, פירוש להסביר לו אופן ההשגחה פרטית כי אף גם זאת שתכביר עולו על ישראל לא מחמת חזקת ידו היא זו להורות על ההעדר ההשגחה, אבל אורכה היא בעצמה השגחה נפלאה. (פרי הארץ)

כי אני הכבדתי את לבו (י' א') רמז היא למלחמת היצר, שאין לו לאדם לחשוש מהתנברות כחו של היצר - כי אני הכבדתי את לבו - אף כחו זה נובע ממנו.

ולמען תספר (י' ב') עצם הסיפור ביציאת מצרים ונסי השי"ת מעורר גאולה והצלה גם כיום - וידעתם כי אני ה'.

ולמען תספר באוני בנג' (י' ב') רק אם אתה בעצמך שלם באמונה - וידעתם כי אני ה' יכולים דברך להיות נקלמים בלב צאצאך ואז - תספר באוני בנג' וכן בנג'.

ויאמר משה בנערינו ובוקנו (י' ט') משה הקדים נערים לוקנים למרות שחולקים כבוד לוקנים, להורות כי עיקר החשיבות בעבדות השי"ת הוא בנערינו, - כלומר בתקופת הנעורים כשהיצר מתגבר גם אז נלך בעבודתו יתברך.

(שבט מיהודה)

לא ראו איש את אחיו ולא קמו איש מתחתיו (י' כג') מאחר שלא ראו איש את אחיו מאחר שאינו רואה מה שחסר לחברו ואינו רואה לצרכיו, לפיכך - לא קמו איש מתחתיו - שקועים הם במצב שפל ואינם מסוגלים להתרומם. (חידושי הרי"ם)

ולכל בני ישראל היה אור במשכנותם (י' כג') זה כוחם של ישראל גם בשבתם בחושך ואפילה מאיר להם אורו יתברך. (פוד ישרים)

גם אתה תתן ביריני וזכרים ועולות (י' כז') כאשר אנו נתבונן בחשק הרכ שפרעה עשה את מעשיו הרעים נלמד אנו באיזה התלהבות עלינו לקיים את המצוות, וזהו: גם אתה תתן ביריני לעבודתו יתברך.

כי ממנו נקח לעבוד את ה' אין לך דבר בעולם שלא ניתן ממנו דרך בעבודת השי"ת.

ואנחנו לא נדע מה נעבוד את ה' עד באנו שמה (י' כז') כל עוד לא באנו לעולם העליון - עד באנו שמה - אין אנו יודעים האם הננו מקיימים תורה ומצוות בשלמות הראויה - וזהו ואנחנו לא נדע מה נעבוד את ה' ... (חידושי הרי"ם)

וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב (י"א ב') על האדם לדעת כי כל ממנו ניתן לו מן השמים רק בתור השאלה ופקדון - וישאלו בכדי שיעשה בו צדקה וחסד.

ומשה ואהרן עשו את כל המופתים האלה לפני פרעה (י"א י') חסרונו של פרעה היה שחשב שכל מה שעשו משה ואהרן הוא מכוחם הם ולא מהשי"ת, וזהו ומשה ואהרן עשו כלומר שפרעה חשב שזה מכוחם של משה ואהרן לפיכך ויחוק ה' את לב פרעה.

החדש הזה לכם (י"ב ב') כשם שהלכנה מתמעטת בסוף התורש ותורת ומאירה, כך גם ישראל למרות שמתמעטים הם בגלות עתידים לחזור ולהאיר ...

החדש הזה לכם (י"ב ב') פרש"י הראהו לבנה בחדושה, חידוש הלכנה הוא בהיותה קפנה ביותר, להורות לאדם - כזה ראה וקדש - אין לך קדושה ללא שתקטין עצמך בהכנעה ושפלות.

ונתנו על שתי המוזות ועל המשקוף (י"ב ז') לאחר כל מה שזכו ישראל לראות התגלות של נסים ונפלאות, הרי עליהם לדעת שעדיין הם ליד הפתח - המוזות והמשקוף...

ושמרתם את המצות (י"ב ז') אם כי מרת העונה שהמצה מסמלת אותה היא חשובה ונעלית, יחד עם זה חייבים להשמר מעונה פסולה, וזהו ושמרתם את המצות אף המצה - עונה מעונה שמירה.

וכל עבד איש מקנת כסף (י"ב טד') מי אשר שפל בעיניו כעבד וכל רצונו הוא לקנות כיסופים וקדושה - מקנת כסף - הוא הראוי להתקרב להשי"ת או יאכל בו.

שיחת הרא"ש כ"ז א"ר תשכ"ט נכתב ע"י הר"ם כ"ס הכותב

הכלל והפרט

הביטו וראו עד כמה העולם כאוב ומסובך כל אחד צריך להתמודד עם תכונות הנפש שלו, יש שצריכים להאבק קשה נגד הכעס, ויש שצריכים להתמודד נגד התאוות הבשריות. יש שנושא הגאווה משגע אותם ומקשה עליהם להתמודד בחיים כלל. הקושי בהתמודדות בכעס גאווה תאוה נגרם בעיקר מחמת תחושה של פרטניות. ואתו עולה הפחד מהעתיד הלא מבורר. כי למה יפחד מהעתיד הלא "מפי עליון לא תצא הרעות והטוב", וא"כ בודאי העתיד רק לטוב יוביל אותנו. אלא מאחר והאדם נמצא במצב של פרט אינו מסוגל לחשוב בהקף יותר נרחב ונגרם לו הסבל הגדול הזה.

בכל דור ישנם צדיקים הזוכים להתעלות ולצאת מהמושג פרט אל המושג כלל וזאת בכח עבודתם לקיים את מאמר הכתוב "ואהבת לרעך כמוך (ויקרא י"ט) ממש, להיות באחדות פשוטה עם כל אחד ואחד, אחדות זו לא תתכן אלא במי שאוהב אהבה שאינה תלויה בדבר אשר אינה בטלה עולמית (אבות ה) ואם תשאל איך ניתן לאהוב את השני אהבה שאינה תלויה בדבר? כאשר יתבונן האדם יגלה שרואה את עצמו גדול וחשוב רק כאשר רואה את עצמו בלבד, אבל אם אני רואה את עצמי כחלק מהכלל אין לו כבר כל ערך עצמי שיביא אותו להיות מעל אחרים ואז יכול לראות את השני שוה בשוה ממש כמו שרואה את עצמו.

והנה בעצם למרות שהענין מוסבר בפשטות גמורה בכל זאת מעטים המה הצדיקים המסוגלים לראות את עצמם חלק מהכלל,

... בכנסת ישראל יש כלל ויש פרט, דרך הכלל ניתן לחדור לתוך שורש הבריאה שהיא מקור הקדושה, (דבר שלא ניתן להשיגה דרך הפרט). שורש הבריאה אינו בדומה לבריאה עצמה כי בשורש הבריאה יש השראה אלוקית, בבחינת מפי עליון לא תצא הרעות והטוב (איכה ג) ורק כאשר הבריאה יורדת לפרטיה או מתחיל להתגלות כל מיני סימנים של מצוקות והסתבכויות.

איך יתכן שיהיה הבדל כל כך בולט בין הכלל לפרט. הלא אם הכלל הוא שורש הבריאה הרי הפרט הוא ענף בבריאה, וא"כ איך יתכן שהכלל יהיה מקור לקדושה ולא הפרט שהוא בעצם ענף מהבריאה, לכאורה הרי הפרט הוא חלק מהשורש ולמה לא תהיה בפרט מקור לקדושה כמו הכלל. אלא אליבא דאמת שאין כל הבדל בין כלל ופרט כי הכל מאתו יתברך שמו, כל המחשבות כל ההרהורים וכל המעשים מאתו יתברך שמו. ובאמת מה שאמרו חז"ל אין אדם נוקף אצבע מלמטה אא"כ מכריזין עליו מלמעלה שייך לכל אדם בכל מצב, ובכל זאת יש הבדל בין הפרט לכלל. והוא כי הכלל כולל בעצם את כל העולמות ואת כל הדורות, לגבי הכלל אין מושג של זמן עבר הווה ויהיה הכל מצב אחד. לעומת זאת הפרט למרות שהוא ענף מהכלל בכל זאת מעצם העובדא שהוא פרט קיימת תחושה שהוא מנותק מהכלל ונמצא במצבים של עבר הווה ועתיד. ומכיון שהמצב אינו אחיד יש מקום של נסיונות ולהסתבכויות שיתפסו מקום מרכזי במחשבה.

צדיק הכלל כי חי בשפלות עצמית עצומה, אך במציאות יש בכל דור צדיקים הזוכים להתעלות ולהיות במדרגת הכלל שורש הבריאה ולא לחוש לגמרי בזה).

אנו פשוטי העם יכולים לצאת מהפרט אל הכלל בכח דבקותנו בצדיק הדור. הלא הצדיק רואה אותנו ואת עצמו באותה מראה, בשביל הצדיק האדם הפשוט והצדיק נראים כאחד. נראה שבעצם דבקותנו בצדיק אנו נמשכים אל שורשנו שהוא מקור הקדושה. ואם תשאל אם כן מה באמת ההבדל בין האדם הפשוט לצדיק הלא לכאורה בסופו של דבר האדם הפשוט והצדיק נמצאים באותו מקום (הנקרא כלל ישראל שורש הבריאה מקור הקדושה)? התירוץ הוא שבכל זאת ההבדל בין האדם הפשוט והצדיק, כי הצדיק בכח ההתבטלות אל ה' יצא לגמרי ממציאות הפרט אל מציאות הכלל. הצדיק משתחרר מהנסיונות המגושמים כמו כעס גאווה תאוה, כך שהפחד שלו מהכשלון אינו מחמת שיש לו נסיונות בכעס בגאווה ובתאוה רק מחמת השפלות נמצא בפחד התמידי. משא"כ האדם הפשוט נמצא ממש בנסיונות של כעס דהיינו שהכעס הוא המשקל הישיר בצורך להאבק כמו כן בגאווה ובתאוות.

נמצא שהצדיק מתעלה מהפרט אל הכלל, והדבוק לצדיק נשאר עדיין בנסיונות של הפרט, אלא בזה שאינו מנותק מהכלל וזכה להשפעות חיוביות המושפעות מהכלל אל הפרט בכח צדיק הדור המשפיע על הפרט.

לכל אחד ואחד יש תפקיד יחודי לתיקון הנפש. ואם ירצה האדם לדעת מה תפקידו לתקון הנפש יתבונן ויראה, איזה מדה טובה

הצדיק צריך להיות מוכן להקריב את האני הפרטי למען הכלל וזה מאד קשה. יובהר שהקושי אינו בקיום "אהבה שאינה תלויה בדבר", ואינו בקיום "ואהבת לרעך כמוך" אלו הם מחשבות פשוטות, ואדרבה מי שיחשוב שיש לו קושי לאהוב ועליו להתאמץ בכדי לאהוב את הזולת אהבה שאינה תלויה בדבר, הוא לא יוכל בשום אופן להגיע לאהבה שאינה תלויה בדבר, כי תמיד ירדוף אותו תחושת ההקרבה כלומר: היה לי קשה לאהוב והתנגדתי והנה אני אוהב את הזולת כמו את עצמי. הוא תמיד יבקש "ישר כוח" עבור ההתגברות הזאת, האם אחד כזה מגיע לאהבה שאינה תלויה בדבר? אלא שהכח של הצדיק הוא בזה שמכיר את השפלות שלו מחמת עצם העובדא שרגיל להיות דואג לעצמו יותר מאשר לזולת, האם אצל הרבש"ע יש הבדל בינו לבין אחרים, וא"כ למה אני דואג לעצמי יותר?

מספרים על ר' שלמה מקרלין זצ"ל זיע"א שספרו לו על אחד הנכדים הנמצא במצב חולי קשה, הודעו הרבי ופניו נהיו רציניים. כעבור דקות ספורות הכירו על הרבי שהנה הודעו יותר ויותר. הסובבים לא הבינו מדוע הרבי הודעו אח"כ, יותר ממה שהודעו בעת שמועת הבשורה?, לשאלת החסידים ענה הרבי: כאשר הגיע אלי הבשורה על חוליו של הנכד נחרדתי. מיד העמקתי חשוב כאשר מספרים לי על מישהו אחר שחולה האם גם אז אני מזדעזע כל כך, מה ההבדל אם הוא נכדי או שהוא אדם אחר. באותה רגע קלטתי שאין לי מספיק אהבת ישראל ... וד"ל.

(הצדיק אינו מרגיש כלל שהוא נמצא בדרגת

שיחת קודש ממו"ר הרא"ש שליט"א

192
T

הבשר מפי קודש

עושהו מתקרב לשרשו בבחינת וקבצנו
"יחד". שה"אחד" וה"יחד" נראים דומים,
אבל האמת הוא שהם שונים לגמרי כי
"אחד" פירושו אחדות גמורה וכל יחיד ויחיד
מהוה חלק מהאחדות הגמורה. משא"כ יחד
פירושו "להיות ביחד" כלומר כל אחד נשאר
עדיין כמציאות בפרט אלא שבכח הצדיק
מתעלים מהפרט אל הכלל להיות ביחד
במחיצת צדיק הדור אשר שתלן הקב"ה בכל
דור ודור.

בשלמות הבריאה יהיה רק אחד והוא
הרבשי"ע כמשי"כ ביום ההוא יהיה ה' אחד
ושמו אחד.

או איזה ענין שעליו להאבק בכל כוחו מחמת
הקשיים המרובים הנערמים עליו. אבל צדיק
הדור מחמת התבטלותו לאלוקות זוכה
להשתחרר לגמרי מהנסיונות החומריים
הנ"ל. ומי שדבוק לצדיק הדור זוכה
להעביר בכל עת את הנסיונות שיש לו
מהפרט אל הכלל (למרות שאינו נמצא
באחדות גמורה).

ההבדל שיש בין צדיק הדור לאדם הפשוט
הדבור לצדיק, הוא בזה שהצדיק מגיע
לאחדות גמורה בלשון "אחד" והדבוק לצדיק
למרות שעובר מהפרט אל הכלל בכ"ז
במהותו נשאר כפרט, כך שדבקותו לצדיק

שהשמחה במעונם

הר"ר אהרן רובינפלד ומשפ' להולדת הבן
הר"ר מנחם יהושע רובינפלד ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר ישראל מאיר סגל ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר גדליה סגל ומשפ' להולדת הנין
הר"ר שלמה פייסר ומשפ' לאירוסיו הבן
הר"ר יעקב קרליץ ומשפ' לנישואיו הבן
הר"ר יחיאל פרוש ומשפ' לנישואיו הבת
הר"ר ישראל מאיר קרליץ לנישואיו
הר"ר מרדכי ליברמן ומשפ' לנישואיו הבן
הר"ר גרשון כהן ומשפ' לנישואיו הבת
הר"ר אברהם ליברמן לנישואיו
הר"ר שמואל שכטר ומשפ' לנישואיו הבת

ח"ל ע"י

משרכת וחברותא
דח' שני' 3

02 - 5829688 ☎

02 - 5325477 פקס

ת.ר. 5080

ירושלים 91050

לעילוי נשמות

הר"ר ישעיה זאב ב"ר דוד אורי שיינברגר ז"ל נלב"ע י"א טבת תשס"ב
ת. נ. צ. ב. ת.

